

การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน บทละครพูดคำฉันท์ เรื่องมัทนะพาธา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

The Development of Computer Assisted Instruction of Legitimate Drama Mathanabadha for Matthayomsuksa 5 Students.

กฤษณะ ลำทะแย*
บุษบา บัวสมบูรณ์**

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน บทละครพูดคำฉันท์เรื่องมัทนะพาธา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน บทละครพูดคำฉันท์ เรื่องมัทนะพาธา 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ต่อการเรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน บทละครพูดคำฉันท์เรื่องมัทนะพาธา ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยใช้รูปแบบกลุ่มตัวอย่างเดียวมีการทดลองก่อนและหลังเรียน (One Group Pretest - Posttest Design) ประชากรคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย ในพระราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 13 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 400 คน ทางโรงเรียนจัดห้องเรียนแบบคละความสามารถ กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย ในพระราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 30 คน ได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ด้วยวิธีการจับสลากโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้ 1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน บทละครพูดคำฉันท์ เรื่องมัทนะพาธา 2. แผนการจัดการเรียนรู้บทละครพูดคำฉันท์เรื่องมัทนะพาธา 3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บทละครพูดคำฉันท์ เรื่องมัทนะพาธา เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 1 ชุด 30 ข้อ ใช้ทดสอบก่อนและหลังเรียนบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน 4. แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 21 ข้อ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (XX) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent)

ผลการศึกษาพบว่า

1. ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน บทละครพูดคำฉันท์ เรื่องมัทนะพาธา

*นักศึกษาลัทธิสุตตรปริยญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.00/83.76 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80

2. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนที่มีความคิดเห็นต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน บทละครพูดคำฉันท์ เรื่องมัทนะพาธา อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน บทละครพูดคำฉันท์ มัทนะพาธา

Abstract

The purposes of this research were 1) to develop of Computer Assisted Instruction (CAI) on Legitimate Drama Mathanabadha for students in Matthayomsuksa 5 students; 2) to compare the students' learning achievement before and after using the CAI program; and 3) to investigate the student's attitudes toward the CAI lesson. This research was an experimental research. One-Group Pretest-Posttest design was used. The sample of this study was thirty secondary students in Matthayom 5 who registered in the second year of the 2016 academic year at Princess Sirindhorn's College. The simple random sampling technique was used in this study. The duration of the experimental research covered 6 hours. The research instruments used in this study were consisted of: 1) the CAI program of Legitimate Drama Mathanabadha; 2) the lesson plans for Legitimate Drama Mathanabadha; 3) the achievement test using the pretest and

posttest of CAI program which consists of thirty multiple-choice items with four options per item; and 4) five-point likert scale questionnaires containing 21 questions on the students' attitudes toward the CAI. The data obtained was analyzed using means the standard deviation and t-test dependent.

The results were as follows:

1) The efficiency score of the CAI program of Legitimate Drama Mathanabadha was 80.00/83.76;

2) The students' achievement after using the CAI lessons was significantly higher at the level of .01;

3) The students' attitudes toward CAI program were highly positive.

Keywords : Computer Assisted Instruction / Legitimate Drama Mathanabadha

บทนำ

วรรณคดี เป็นคำที่กำหนดใช้แทนคำภาษาอังกฤษว่า Literature หมายถึง งานหนังสือมีความหมายเช่นเดียวกับคำว่า วรรณกรรม แต่มักใช้กันอย่างมีนัยการประเมินค่าว่าเป็นหนังสือที่แต่งดี คำว่า วรรณคดี ปรากฏใช้ครั้งแรกในพระราชกฤษฎีกาตั้งวรรณคดีสโมสร ลงวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2457 แต่มิได้กล่าวถึงความหมายของวรรณคดีไว้อย่างชัดเจนเพียงแต่จัดประเภทของหนังสือที่จะพิจารณาให้เป็นวรรณคดีได้ไว้ 5 ประเภท ได้แก่ 1.กวีนิพนธ์ 2.ละครไทย 3.นิทาน 4.ละครพูดและ 5.คำอธิบาย ความหมายของวรรณคดีในช่วงแรกยังไม่มีการระบุอย่างชัดเจนแต่มีความพยายามในการประเมินคุณค่าของหนังสือต่างๆ จนกระทั่งการศึกษาวรรณคดีและ

วรรณกรรมมีขอบเขตที่ชัดเจนและมีการนำทฤษฎีวรรณคดี วิเคราะห์ต่าง ๆ มาใช้ในการวิเคราะห์และประเมินค่าวรรณคดี อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น จากคำกล่าวของ กุสุมา รัชชมนี (2547: 13) วิทย์ ติวะศรียานนท์ (2541 : 27) พจนานุกรม ศัพท์วรรณกรรมไทย ฉบับวรรณกรรมไทย (2552: 458) พอสรุปได้ว่า วรรณคดี หมายถึง งานประพันธ์ที่มีคุณค่า ทั้งทางด้านการศึกษา ทอดความ รู้สึกนึกคิด และความงดงาม ทางวรรณศิลป์ สามารถจรรโลงและพัฒนาสติปัญญา ให้แก่ผู้อ่านได้ ดังนั้นการศึกษาวรรณคดีจึงมีประโยชน์ ต่อมนุษย์ในการกล่อมเกลาลึกลับใจและสร้างความเข้าใจ ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน

จากความสำคัญดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า วรรณคดีมีความสำคัญต่อการเรียนรู้กระทรวงศึกษาธิการ จึงกำหนดให้การศึกษาวรรณคดีและวรรณกรรมเป็นส่วนหนึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจ และแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรม ไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง (กระทรวงศึกษาธิการ 2551 : 7) อย่างไรก็ตามการจัดการ เรียนรู้เกี่ยวกับวรรณคดีและวรรณกรรมนั้นอาจจะไม่บรรลุ ตามเป้าหมาย ดังที่ปรากฏผลในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา ท 32101 ภาษาไทย 3 และ ท 32102 ภาษาไทย 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนสิรินธร ราชวิทยาลัย ในพระราชูปถัมภ์ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยของผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มาตรฐาน ท 5.1 สาระวรรณคดีและวรรณกรรม นักเรียน ทำคะแนนเฉลี่ยในภาคเรียนที่ 1 ได้ 50.75 คะแนน และ ภาคเรียน ที่ 2 ได้ 51.93 คะแนน ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า สาระการเรียนรู้อื่น การที่นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนในมาตรฐาน ท 5.1 สาระวรรณคดีและ วรรณกรรม ต่ำกว่าสาระการเรียนรู้อื่นอาจเกิดจากสาเหตุ หลายประการ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาจากบทความของ กุสุมา รัชชมนี

(2547: 15) ได้วิเคราะห์สภาพของหลักสูตรและปัญหา ในการศึกษาวรรณคดีไทยไว้ในบทความที่ชื่อ “วรรณคดีมี ดีอย่างไร” โดยสรุปแสดงให้เห็นว่า ความมุ่งหมาย ของหลักสูตรขั้นพื้นฐานนั้น คือการสร้าง ความชื่นชม และตระหนักในคุณค่าทางวรรณศิลป์ของวรรณคดีให้เกิด แก่ผู้เรียน ดังนั้นการเรียนนิชาวรรณคดีจะพัฒนาไปในทาง ที่ดี ขึ้นอยู่กับพื้นฐานของครูในการจัดการเรียนการสอน ความนิยมของผู้เรียน และผู้จัดหลักสูตรที่จะต้องจัดการ เรียนการสอนโดยมุ่งเน้นจุดประสงค์ที่แท้จริงของหลักสูตร และสร้างพื้นฐานความรู้ที่จำเป็นสำหรับนักเรียนที่จะ สามารถนำไปใช้ศึกษาเรื่องใหม่ ๆ ได้ต่อไปนอกจากปัญหา ของสภาพของหลักสูตรและปัญหาในการศึกษาวรรณคดี ไทยที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยยังได้สัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชา ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสิรินธรราช วิทยาลัย ในพระราชูปถัมภ์ (อมรรตน์ กุศลพลาเลิศ 2557; อาสยา ไทยโพธิ์ศรี 2557) ถึงสาระการเรียนรู้ในวิชาภาษา ไทยที่ครูผู้สอนคิดว่ามีปัญหาในการเรียนการสอนนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มากที่สุด ผลปรากฏว่าคุณครู ทั้งสองท่านมีความคิดเห็นตรงกันว่าสาระที่ 5 วรรณคดีและ วรรณกรรมโดยเฉพาะ บทละครพูดคำฉันท์ เรื่องมัทนะ พาธา ด้วยเหตุผลที่ว่า บทละครพูดคำฉันท์ เรื่องมัทนะพาธา ใช้คำประพันธ์ประเภทฉันท์ที่ทำให้เข้าใจยากมากกว่าการ อ่านกลอนสุภาพธรรมดา ส่งผลให้นักเรียนไม่เข้าใจคำศัพท์ ในวรรณคดี จึงเป็นสาเหตุให้นักเรียนชอบให้ครูเล่าให้ฟัง ไม่ชอบแปลความหรือฝึกวิเคราะห์คุณค่าด้วยตนเองอีกทั้ง ยังขาดสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัยมาช่วยเสริมความเข้าใจ ใ้ ให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและกระตุ้นความพยายามจนเกิด ความตั้งใจที่จะอยากเรียนวรรณคดีมากขึ้น จากสาเหตุของ ปัญหาในการเรียนการสอนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปี ที่ 5 ของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย โรงเรียนสิรินธรราช วิทยาลัย ในพระราชูปถัมภ์ ดังที่กล่าวมาในข้างต้นนั้น สอดคล้องกับที่ ศรีวิไล ดอกจันทร์ (2529: 33-39) สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์มรรพ (2538: 7-16) กล่าวถึง

ปัญหาในการเรียนวรรณคดีไว้ว่า นักเรียนไม่สนใจเรียนวรรณคดีไทยด้วยเหตุผลหลายประการทั้ง ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียน ปัญหาเกี่ยวกับผู้สอน และปัญหาเกี่ยวกับสื่อการสอน

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อกระตุ้นความสนใจในการเรียนวรรณคดีไทย จากสื่อที่มีผลย้อนกลับได้ทันทีและสามารถศึกษาย้อนหลังได้ ถ้าผู้เรียนยังไม่เข้าใจในประเด็นใดประเด็นหนึ่ง จากการทำกิจกรรมหรือตอบคำถามส่งผลให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้นตลอดจนมีทัศนคติที่ดีต่อวรรณคดีไทย ผู้วิจัยจึงได้จัดทำแบบสอบถามเพื่อสำรวจความสนใจในการใช้สื่อคอมพิวเตอร์และนำไปให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 100 คน ทำแบบสอบถามทำให้ทราบว่าผู้เรียนทั้งหมดมีความพร้อมในการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและนักเรียนส่วนใหญ่สนใจเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนบทละครพูดคำฉันท์ เรื่องมัทนะพาธา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

แนวทางการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญในการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีและวรรณกรรม ดังที่ กิดานันท์ มลิทอง (2536: 168) และ ชนิษฐา ชานนท์ (2532: 8) ได้ให้ความหมายและความสำคัญซึ่งสอดคล้องตามหลักการออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนตามแนวคิดของ กาเย่ ที่กล่าวว่าคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นสื่อที่มีลักษณะเด่น ตามหลักการจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลและกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สอดคล้องกับข้อดีของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สามารถนำมาแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนของศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ (2541: 20-22) เป็นสื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม

ทั้งด้านรูปแบบ ด้านปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน ด้านการให้ข้อมูลย้อนกลับ ด้านความรู้สึกลับ ด้านการใช้งาน ซึ่งผู้เรียนไม่จำเป็นต้องรู้ภาษาคอมพิวเตอร์หรือมีทักษะด้านโปรแกรมบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถทำเนื้อหาที่เข้าใจยากให้ง่ายขึ้นและลดเวลาในการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยพบว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นสื่อการเรียนการสอนที่สามารถแก้ไขปัญหาการสอนวรรณคดีได้อย่างมีประสิทธิภาพและยังทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นกว่าเดิม จากผลการวิจัยของ พิมณิชา พรหมมานต (2553: 122) ได้ศึกษา เรื่องไตรภูมิพระร่วง ตอน มนุสสภูมิ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เกรียงศักดิ์ รอดเล็ก (2555: 89) ได้ศึกษาเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา ได้ผลการวิจัยตรงกันว่า การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นสื่อในการเรียนการสอนที่สามารถช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในสาระการอ่านและวรรณคดีวรรณกรรมของนักเรียนได้เป็นอย่างดี จึงสามารถสรุปได้ว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นสื่อการเรียนรู้อันช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยสูงชันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอีกทั้งยังเป็นสื่อที่สามารถแก้ไขปัญหในการจัดการเรียนรู้ได้

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาทั้งหมดจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน บทละครพูดคำฉันท์ เรื่องมัทนะพาธา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มาใช้เป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนเข้าใจหลักการวิเคราะห์คุณค่าของวรรณคดีเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิดและเพื่อความเพลิดเพลินในการเรียนรู้เข้าใจความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ความงดงามของภาษาเพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบันตลอดจนแก้ไขปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นและสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนวรรณคดีไทย

และแก้ไขปัญหาครุฑาคือที่ทันสมัยและปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน บทละครพูดคำฉันท์ เรื่องมัทนะพาธา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน บทละครพูดคำฉันท์ เรื่องมัทนะพาธา
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน บทละครพูดคำฉันท์ เรื่องมัทนะพาธา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. แบบของการวิจัยการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยรูปแบบการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) แบบกลุ่มตัวอย่างเดียว มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest - Posttest Design)
2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย ในพระราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 13 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 400 คน ทางโรงเรียนจัดห้องเรียนแบบคละความสามารถ
3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย ในพระราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 30 คน ได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ด้วยวิธีการจับสลากโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ มี 4 ชุด ได้แก่

- 1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน บทละครพูดคำฉันท์ เรื่องมัทนะพาธา
- 2) แผนการจัดการเรียนรู้บทละครพูดคำฉันท์ เรื่องมัทนะพาธา
- 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บทละครพูดคำฉันท์ เรื่องมัทนะพาธาเป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 1 ชุด 30 ข้อ ใช้ทดสอบก่อนและหลังเรียนบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
- 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ จำนวน 21 ข้อ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ติดต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากรเพื่อขอหนังสือขออนุญาตทดลองเครื่องมือวิจัยกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย ปีการศึกษา 2559

2) กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (pretest) จำนวน 30 ข้อ จากนั้นตรวจและบันทึกคะแนนของนักเรียนแต่ละคน

3) อธิบายและแนะนำวิธีการใช้งานบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแก่นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

4) กลุ่มตัวอย่างศึกษาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนบทละครพูดคำฉันท์ เรื่องมัทนะพาธา พร้อมทั้งทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนจำนวน 3 ครั้ง ครั้งละ 10 คะแนน ซึ่งแบ่งกิจกรรมการเรียนรู้เป็น 3 กิจกรรม ดังนี้ 1. แคว้นปฐมบท 2. แคว้นจรดคำสารและ 3. แคว้นพินิจศิลปการ

5) กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (posttest) จำนวน 30 ข้อ ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดิมกับแบบทดสอบก่อนเรียนโดยการสุ่มตัวเลือก นำคะแนนที่ได้ไปคำนวณหาประสิทธิภาพ

ของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของกลุ่มตัวอย่าง

6) กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบทละครพูดคำฉันท์เรื่องมัทนะพาธา

7) นำข้อมูลที่ได้อภิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบทละครพูดคำฉันท์ เรื่องมัทนะพาธา

6. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ โดยใช้สูตรสถิติต่าง ๆ ตามลำดับดังนี้

1) วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน บทละครพูดคำฉันท์ เรื่องมัทนะพาธาตามเกณฑ์ 80/80 คำนวณจากสูตร E_1 / E_2

2) วิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เป็นรายข้อเพื่อหาค่าความยาก (P) และหาค่าอำนาจจำแนก (r)

3) การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร KR. -20 ของ Kuder and Richardson

4) วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนบทละครพูดคำฉันท์ เรื่องมัทนะพาธา ของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent sample)

5) วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนบทละครพูดคำฉันท์ เรื่องมัทนะพาธา โดยนำค่ามาตราส่วนประมาณค่าระดับที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย (XX) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) จากนั้นนำค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมาเทียบกับเกณฑ์

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน บทละครพูดคำฉันท์ เรื่องมัทนะพาธา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.00/83.76 แสดงว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน บทละครพูดคำฉันท์ เรื่องมัทนะพาธา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน บทละครพูดคำฉันท์ เรื่องมัทนะพาธา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยภาพรวม พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการเรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจากผลการทดลองหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน บทละครพูดคำฉันท์ เรื่องมัทนะพาธา ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานไว้ 80/80 ผลปรากฏว่า บทเรียนมีประสิทธิภาพ 80.00/83.76 เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย ข้อที่ 1 ทั้งนี้เนื่องมาจากเหตุผลดังต่อไปนี้

1.1 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีการพัฒนาอย่างเป็นระบบตามขั้นตอน จำแนกขั้นตอนการ

พัฒนาได้สองกลุ่ม กลุ่มแรกคือการศึกษาเนื้อหาบทละครพูดคำฉันท์ เรื่องมัทนะพาธาตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จากการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดเนื้อหาการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ตามหลักการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมเบื้องต้นสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์และการให้ความสำคัญในการสร้างผู้เรียนทั้งในระดับจุลภาคและมหภาค ว่ามีการเรียนจัดการเรียนรู้วรรณคดีและวรรณกรรมไปในทิศทางเดียวกัน คือ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551: 3) ส่วนกลุ่มสองคือการศึกษาหลักการวิธีการและรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจากตำราเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ และจากการปรึกษาอาจารย์ผู้สอนรายวิชาการสร้างสื่อมัลติมีเดียเพื่อการศึกษา เพื่อนำมาสร้างสตอรี่บอร์ด (story board) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนบทละครพูดคำฉันท์ เรื่องมัทนะพาธา แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความถูกต้องและแก้ไขปรับปรุง การจัดลำดับเนื้อหาและการออกแบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอนตามข้อเสนอแนะและวิเคราะห์เนื้อหาของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญทั้งในด้านเนื้อหาและด้านสื่อ โดยมีองค์ประกอบหลัก ได้แก่ ส่วนนำ ส่วนเนื้อหาและการใช้ภาษาของบทเรียนตลอดจนการออกแบบระบบการเรียนการสอน ส่วนประกอบด้านมัลติมีเดียและการออกแบบปฏิสัมพันธ์ซึ่งยึดหลักการของการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ดีควรนำเสนอได้สมบูรณ์ทุกองค์ประกอบ ตรงตามวัตถุประสงค์ของโปรแกรม ส่งเสริมการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ตลอดจนมีเจตคติที่ดีมากต่อวิชาที่เรียนและมีการ

ทดลองตามลำดับขั้นตอน ผู้วิจัยได้ปฏิบัติตามแนวคิดด้านการประเมินบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ของวชิระ อินทร์อุดม (2539: 41-42) คือบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนได้รับการประเมินคุณภาพโดยผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อพิจารณาความถูกต้องทางด้านของเนื้อหา ด้านโปรแกรมตามที่ออกแบบไว้ จากนั้นนำข้อบกพร่องที่พบและข้อเสนอแนะจากผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญมาแก้ไขปรับปรุงบทเรียนและโปรแกรมแล้วจึงนำบทเรียนที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้เพื่อดูปฏิกิริยาของนักเรียนกับบทเรียน ความก้าวหน้าของลำดับขั้นตอนในการเรียน ดูจำนวนในการตอบผิดและการบรรลุวัตถุประสงค์ของบทเรียน ผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ปรับปรุงแก้ไขบทเรียนแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์ช่วยสอนประเมิน โดยใช้แบบประเมินบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อพิจารณาความสมบูรณ์ด้านการออกแบบการสอน และการจัดกิจกรรมกับนักเรียนตามขั้นตอนการหาประสิทธิภาพของกรมวิชาการ (กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ 2544: 162-163) ที่มีการทดสอบประสิทธิภาพแบบหนึ่งต่อหนึ่งและทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่มเล็กและกลุ่มตัวอย่างซึ่งสอดคล้องกับ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2520: 137) ที่กล่าวถึงประสิทธิภาพของสื่อเกี่ยวกับเนื้อหาที่เป็นความรู้ ความเข้าใจควรใช้เกณฑ์ 90/90 และสำหรับเนื้อหาที่เป็นวิชาทักษะใช้เกณฑ์ 80/80

1.2 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนได้พัฒนาขึ้นโดยอาศัยแนวคิดด้านคุณลักษณะของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของ ถนอมพร (ตันพิพัฒน์) เลหาจรัสแสง (2541: 8-10) ที่กล่าวว่าคุณลักษณะของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมี 4 ประการ ได้แก่ 1) สารสนเทศ 2) ความแตกต่างระหว่างบุคคล 3) การโต้ตอบ และ 4) การให้ผลตอบกลับโดยทันที โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) ด้านสารสนเทศ ผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาออกเป็นกิจกรรม

การเรียนจำนวน 3 บทเรียนทำให้นักเรียนสามารถทำความเข้าใจได้ง่ายไม่สับสนโดยเรียงลำดับจากง่ายไปยาก คือ บทเรียนที่ 1 แคว้นปฐมบท เนื้อหาเกี่ยวกับประวัติผลงานผู้พระราชนิพนธ์ ที่มาความสำคัญของเรื่อง และลักษณะคำประพันธ์ประเภทฉันท์และกาพย์ บทเรียนที่ 2 แคว้นจรดคำสาร เนื้อหาเกี่ยวกับคำศัพท์และเนื้อเรื่องจากบทละครพูดคำฉันท์ เรื่องมัทนะพาธาและบทเรียนที่ 3 แคว้นพินิจศิลปการ เนื้อหาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อคิดคุณค่าด้านวรรณศิลป์และสังคมวัฒนธรรม 2) ความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้วิจัยออกแบบบทเรียนทำให้นักเรียนมีอิสระในการควบคุมลำดับของการเรียนเนื้อหา สามารถเลือกเรียนเนื้อหาใดก่อนหรือหลัง สามารถทบทวนเนื้อหาบทเรียนซ้ำได้จนกว่าจะเข้าใจและสามารถควบคุมการทำแบบฝึกหัดได้ด้วยตัวเอง 3) การโต้ตอบ ผู้วิจัยออกแบบบทเรียนทำให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนโดยการโต้ตอบโดยส่วนใหญ่ นักเรียนจะเรียนรู้เนื้อหาผ่านกิจกรรมการเรียนระหว่างเรียน เช่น การจับคู่ การเรียงลำดับเหตุการณ์ การเลือกคำตอบ เป็นต้น แล้วจึงทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเพื่อเก็บคะแนนระหว่างเรียนในแต่ละบทเรียนจำนวน 3 บทเรียนทำให้นักเรียนรู้สึกสนุกสนานและสนใจบทเรียนอยู่ตลอดเวลา และ 4) การให้ผลย้อนกลับโดยทันที ผู้วิจัยออกแบบให้สามารถแจ้งผลย้อนกลับให้แก่เด็กนักเรียนที่ทำการกิจกรรมระหว่างเรียน โดยการเฉลยแบบฝึกหัดสรุปผลคะแนนให้นักเรียนได้ทราบ ให้คำชมเชยหากนักเรียนทำคะแนนได้ผ่านเกณฑ์และให้คำแนะนำให้นักเรียนกลับไปศึกษาเนื้อหาบทเรียนอีกครั้ง หากนักเรียนทำคะแนนได้ต่ำกว่าเกณฑ์หรือเลือกคำตอบผิดในกิจกรรมการเรียนของแต่ละบทเรียนทำให้นักเรียนสามารถตรวจสอบและประเมินผลของตนเองได้ในทันทีเป็นการเสริมแรงให้นักเรียนมีกำลังใจในการเรียนมากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ วิชูดา รัดนเพียร, สุกรี รอดโพธิ์ทอง และ อรรถวิทย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (2540: 16-17) กล่าวว่าข้อดีของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน คือ มีการให้ผลข้อมูลย้อนกลับทันที

ภาพ เสียง สีสันที่สวยงามทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกสนุกสนาน ตื่นเต้น ไม่เบื่อหน่ายต่อบทเรียน ช่วยให้ผู้เรียนเรียนได้ดี และรวดเร็วกว่าการเรียนปกติ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนอย่างเต็มที่ ผู้เรียนเลือกบทเรียนได้หลายแบบ และสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียนเพราะเป็นสิ่งแปลกใหม่ ทำหายความสามารถ

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จากผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจาก

2.1 การเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เมื่อนักเรียนได้เรียนบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนทำให้รู้จักคิดและปฏิบัติเป็นขั้นตอน ได้เรียนตามความสามารถของแต่ละบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีปัญญานิยม ตามแนวคิดของ Chomsky (กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ 2544 ข: 41) ที่กล่าวว่า การออกแบบการเรียนการสอนควรคำนึงถึงความแตกต่างด้านความคิด ความรู้สึกและโครงสร้างการรับรู้ด้วยเนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีความสามารถในการเรียนรู้ที่ต่างกัน สอดคล้องกับที่ ถนอมพร (ตันพิพัฒน์) เลขาจรสสส (2541: 48) กล่าวว่า สื่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ดีต้องออกแบบในลักษณะที่สามารถตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้มากที่สุด ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสควบคุมการเรียนรู้ของตนเองตามความต้องการ ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญในประเด็นนี้จึงออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการเรียนรู้ ตั้งแต่การพิมพ์ชื่อ-สกุลของตนเองลงไปบนบทเรียน บทเรียนจะกล่าวยินดีต้อนรับเข้าสู่บทเรียนและนักเรียนสามารถเลือกเป็นตัวละครเอกได้คือ สุเทษณ์ หรือ มัทนา แต่ละตัวละครจะมีคำถามนำเพื่อกระตุ้นกระบวนการคิดให้นักเรียนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของเรื่องราวที่นักเรียนจะต้อง

ทำกิจกรรมต่อไปเพื่อช่วยตัวละครเอกที่นักเรียนเลือกด้วยตนเองซึ่งไม่มีใครทราบว่านักเรียนชอบตัวละครตัวใดซึ่งไปสอดคล้องกับความคิดเห็นของกิดานันท์ มลิทอง (2540: 240) ที่กล่าวว่าคอมพิวเตอร์นำมาใช้ในลักษณะของการศึกษารายบุคคลได้เป็นอย่างดี ลักษณะของโปรแกรมที่ให้ความเป็นส่วนตัวแก่นักเรียนช่วยให้ผู้เรียนที่เรียนรู้สามารถเรียนได้โดยสะดวก โดยผู้วิจัยให้ความสำคัญในจุดเน้นนี้เป็นพิเศษในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยมุ่งไปที่ระบบการคิดหาคำตอบมากกว่าการอ่านแล้วจำมาตอบซึ่งเมื่อตอบผิดผู้เรียนจะไม่รู้สึกอายเพื่อนและสามารถย้อนกลับมาทำกิจกรรมได้ใหม่อีกครั้งเพื่อความเข้าใจที่มากขึ้นในเนื้อหาบทเรียนแต่ละบทเรียนแต่ละกิจกรรมที่นักเรียนได้ศึกษา เช่น กิจกรรมกุหลาบสื่อรักสลักคำ นักเรียนจะจับคู่คำศัพท์สำคัญกับรูปภาพโดยการทำนายว่าคำศัพท์ที่น่าจะมีคามหมายสอดคล้องกับรูปภาพใดทำให้นักเรียนเกิดการจดจำคำศัพท์และเข้าใจคำศัพท์ได้คงทนมากกว่า ซึ่งไปสอดคล้องกับความคิดเห็นของ วิลโล กัลป์ยานวัจน (2541: 32-36) ที่กล่าวว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถจัดสภาพการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามสติปัญญาและความสามารถของตนเองส่งผลให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่จดจำได้ง่ายและนักเรียนสามารถพัฒนาทักษะกระบวนการคิดได้อย่างยั่งยืน

2.2 การใช้สื่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียน การนำเสนอเนื้อหาในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน บทละครพูดคำฉันท์เรื่องมัทนะพาธานี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีในการนำเสนอที่หลากหลายรูปแบบ เช่น ข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว กราฟิก เสียงเพลง เสียงบรรยายประกอบและเทคนิคการใช้เสียงต่าง ๆ ใช้กิจกรรมที่หลากหลายในการทำงานแบบฝึกหัด ฯลฯ ซึ่งตัวกระตุ้นต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้นักเรียนน่าสนใจ ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น นักเรียนเรียนด้วยความเพลิดเพลิน สอดคล้องกับความคิดเห็นของกิดานันท์ มลิทอง (2540 : 240) ที่กล่าวว่าบทเรียนที่มี

การใช้สี มีภาพเคลื่อนไหว มีเสียงดนตรีเป็นการเพิ่มความเหมือนจริงและช่วยสร้างความสนใจให้นักเรียนอยากรู้ อยากเห็น ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในบทเรียนที่ 1 และบทเรียนที่ 2 โดยมุ่งเน้นไปที่ข้อความ ภาพเคลื่อนไหว เสียงเพลงและเสียงอ่านคำประพันธ์ ดังเช่นในบทเรียนที่ 1 ผู้วิจัยจัดทำสรุปประวัติผลงานความสำคัญของผู้พระราชนิพนธ์ไว้เป็นเนื้อหาที่ใช้ภาพหนึ่งประกอบคำบรรยายทำให้นักเรียนเข้าใจง่ายมากขึ้นและใช้เวลาไม่นาน อีกทั้งในบทเรียนที่ 2 ผู้วิจัยออกแบบการเรียนรู้ให้ออกมาในรูปแบบที่มีภาพเคลื่อนไหว ฉากและบรรยายภาคเสมือนจริงตามจินตนาการผู้กำกับที่ถ่ายทอดผลงานผ่านละครเวทีให้นักเรียนได้เห็นการกระทำประกอบคำฉันท์ทำให้เข้าใจเรื่องราวได้ง่ายยิ่งขึ้นและที่สำคัญเกิดอารมณ์ร่วมและคล้อยตามตัวละครในลีลาแสดงอารมณ์รักและอารมณ์โกรธของสุเทษณ์ที่ไม่พอใจนางมัทนาไม่รับรักตนแล้วสาปนางเป็นดอกกุหลาบไปยังโลกมนุษย์ ซึ่งไปสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการสร้างมัลติมีเดียสำหรับห้องสมุดวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการ (2544 ข: 42-43) ที่ได้กล่าวถึงหลักการออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนดังนี้ 1) ใช้เทคนิคเพื่อสร้างความสนใจแก่ผู้เรียนก่อนเริ่มเรียนโดยการผสมผสานข้อมูลและการออกแบบชื่อเรื่องที่น่าดึงดูดใจ 2) สร้างความน่าสนใจในการศึกษาบทเรียนอย่างต่อเนื่องด้วยวิธีการและรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป 3) ใช้ภาพและกราฟิกประกอบให้สอดคล้องกับเนื้อหา 4) คำเนื่งถึงความแตกต่างของผู้เรียนในแง่ของการเลือกเนื้อหาการเรียนการเลือกกิจกรรมการเรียน 5) ผู้เรียนควรได้รับการชี้แนะในรูปแบบที่เหมาะสมหากเนื้อหาที่ศึกษาที่มีความซับซ้อนหรือมีโครงสร้างเนื้อหาที่เป็นหมวดหมู่และสัมพันธ์กัน 6) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทบทวนความรู้เดิมที่สัมพันธ์กับความรู้ใหม่ในรูปแบบที่เหมาะสม 7) กิจกรรมการสอนควรจะผสมผสานการให้ความรู้ การให้คำถามเพื่อให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์หาคำตอบ และ 8) สร้างแรงจูงใจโดยเน้นความพึงพอใจที่เกิดขึ้นจากความสำเร็จในการเรียนรู้

3. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จากผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนมีความคิดเห็นเฉลี่ยต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน บทละครพูดคำฉันท์ เรื่องมัทนะพาธา ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.33$, S.D. = 0.17) ทั้งนี้เกิดจากเหตุผลดังนี้

3.1 ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของนักเรียนด้านที่มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ 1) ขนาดตัวอักษรอ่านง่าย ชัดเจนและเหมาะสมกับหน้าจอซึ่งทำให้ผู้เรียนมองเห็นได้ชัดเจน มีการใช้ขนาดตัวอักษรที่แตกต่างกันในส่วนของหัวข้อและเนื้อหาข้อความคำอธิบาย สีของตัวอักษรเป็นสีที่มองเห็นได้ชัดเจน 2) คำอธิบายเนื้อหาชัดเจน เข้าใจง่าย ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามลำดับขั้นตอนไม่สับสน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ และ 3) การบรรจุเนื้อหาแต่ละหน้าจอเหมาะสมส่งผลให้ผู้เรียนเข้าใจบทได้ง่ายยิ่งขึ้นเนื่องจากผู้เรียนได้อ่านข้ออ่านข้อความมีอยู่ในปริมาณที่เหมาะสมกับการเรียนรู้และช่วงวัย ขนาดตัวอักษรไม่เล็กเกินไปและมีเนื้อหาเพียงพอต่อการเรียนรู้ไม่มากเกินไปจนเกิดเบื่อหน่ายเนื้อหาที่กำลังศึกษา ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพินธิชา พรหมมานต (2553: 122) ที่ได้พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องไตรภูมิพระร่วง ตอนมนุสสภูมิ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ในระดับมาก

3.2 จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน และจากการสอบถามนักเรียนทำให้ทราบว่า นักเรียนมีความสนใจและความกระตือรือร้นในการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเนื่องจากนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความสามารถของตนเอง นักเรียนสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับบทเรียนได้ เช่น การพิมพ์ชื่อของนักเรียนในการเข้าสู่บท

เรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การคลิกปุ่มต่าง ๆ เพื่อเลือกเรียนเนื้อหา การฟังและดูวีดิทัศน์และละครพูดคำฉันท์ที่มีภาพเคลื่อนไหวได้ รวมทั้งได้ลงมือทำแบบฝึกหัดกิจกรรมการเรียนรู้มากกว่าการอ่านเนื้อหา ฯลฯ ทำให้ผู้เรียนสามารถควบคุมบทเรียนได้ด้วยตนเองจึงรู้สึกสนุกและมีความสุขกับการเรียน รู้สึกเป็นอิสระมากกว่าการเรียนโดยวิธีการปกติเพราะสามารถควบคุมการเรียนได้ด้วยตนเอง ไม่ต้องอายเพื่อนเมื่อตอบคำถามผิด มีความมั่นใจในการเรียนมากขึ้น ดังนั้นผู้เรียนจึงมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน บทละครพูดคำฉันท์ เรื่องมัทนะพาธา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ตามที่ได้เสนอไปแล้วข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำเสนอผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้เรียนควรมีความรู้ความสามารถทางด้านการใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้นเพื่อสะดวกในการใช้โปรแกรมการเรียนรู้จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

1.2 ผู้สอนควรศึกษาคู่มือการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละบทเรียนก่อนนำไปใช้กับนักเรียน

1.3 ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนตามความต้องการและความสามารถของตนโดยไม่จำกัดเวลาในการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

1.4 ผู้สอนควรจัดให้มีการทำกิจกรรมเสริมต่างๆ หลังการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เช่น การค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมจากห้องสมุด การทำรายงานกลุ่ม การอ่านออกเสียงคำประพันธ์ เป็นต้น เพราะการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพียงอย่างเดียวทำให้นักเรียนไม่มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนนักเรียนด้วยกันและฝึกทักษะการอ่าน

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป
- 2.1 ควรมีการทำวิจัยเพื่อพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์สื่อประสมในวรรณคดีเรื่อง อื่น ๆ โดยการเรียนรู้ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตในนวัตกรรมอื่น เช่น การสร้างเว็บไซต์ แท็บเล็ต เป็นต้น
- 2.2 ควรทำการวิจัยเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบทละครพูดคำฉันท์ เรื่องมัทนะพาธาที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิควิธีสอนอื่น ๆ เช่น เทคนิคการสอนการสัมมนาเชิงสร้างสรรค์ การเชื่อมโยงความคิด การแสดงละครพูด ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: ชุมชนผู้ปกครอง การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2543). **เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม**. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กุสุมา รัชชมณี. (2547). **วรรณสารวิจัย**. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- เกรียงศักดิ์ รอดเล็ก. (2555). **“การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เสถียรชนข้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา.”** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2520). **ระบบสื่อการสอน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ถนอมพร เลหาจรัสแสง. (2541). **คอมพิวเตอร์ช่วยสอน**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิคม ตั้งกะพิภพ. (2543). **สถิติเพื่อการวิจัยทางการศึกษา: มโนทัศน์และการประยุกต์**. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุรณะ สมชัย. (2542). **การสร้าง CAI-Multimedia ด้วย Author ware 4.0**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- พิมพ์ฉา พรหมมานต. (2553). **“การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ตอน มนุสสภูมิ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.”** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วสันต์ รัตนโกคา. (2554). **“ความรู้เกี่ยวกับวรรณคดีไทย“ เอกสารการสอนชุดวิชา วรรณคดีไทย หน่วยที่ 1-7. 1-5,** มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิทย์ ศิวะศรียานนท์. (2541). **วรรณคดีและวรรณคดีวิจารณ์**. กรุงเทพฯ: ธรรมชาติ.
- ศรีวิไล ดอกจันทร์. (2529). **การสอนวรรณกรรมวรรณคดีไทย**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุกรี รอดโพธิ์ทอง. (2535). **การออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุกรี รอดโพธิ์ทอง, อรรถวิทย์ ณะทะกั่วทุ่ง และวิชุดา รัตนเพียร. (2540). **รายงานผลการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์โปรแกรมช่วยสอน**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุจิต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรชัย. (2541). **การพัฒนาการสอนภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). **หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจิตร ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสศ. ลาดพร้าว.

Dunn, Carol Ann. (2002). **An investigation of Effects of Computer-Assist ion Residing Instruction Versus Traditional Reading Instruction on Selected High School Freshmen**. Accessed May 4. Available from <http://www.lib.umi.com/desserattions/fullcit/3027825>

Euto, Lind Rougeau. (2002). **Looking Beyond the Question; An Exploration of the Question Process Among First-and second-Grade Student Using Computerized-Instruction in the Classroom**. Accessed 4 May 2002. Available from <http://www.lib.umi.com/desserattions/fullcit/3027825>